

Teorijski rad

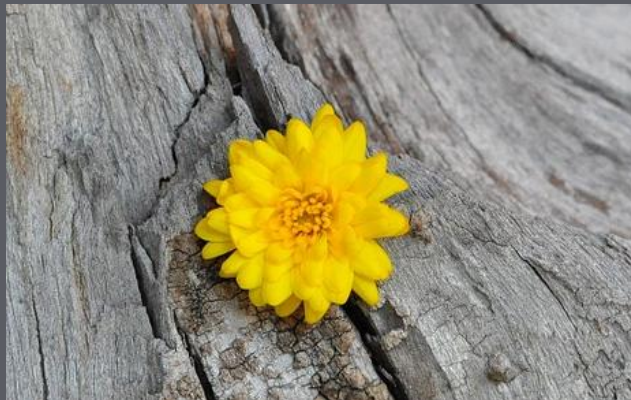
Teorija geštalt terapije i razvojne
teorije kao osnova
u geštalt pristupu u radu sa decom

Student: Vesna S. Klašnja

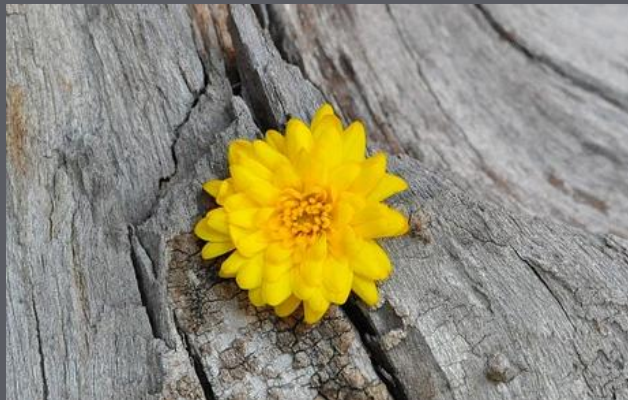
Mentor: Anica Dudvarski D.Psych.Hon.

Oktobar, 2024.

Na koji način je meni ova tema značajna?

Naši klijenti su osobe sa istorijom, prethodnim iskustvima, nose sa sobom lične i porodične, sistemske višegeneracijske narative i za ono šta su danas je uticalo više faktora iz prošlosti.

Kako biti dobar roditelj svom detetu? Kako zaštititi svoje dete od traume? Kako pristupiti detetu kada se desi gubitak? Kako na pozitivan način uticati na samopouzdanje deteta?

Geštalt pristup rada sa problemima koji se manifestuju kod deteta. Kako se dete oseća kao klijent u terapiji?

Pregled razvojnih teorija

Teorija objektnih odnosa

Ferbren, 1952.; Vinikot, 1951.; Bolbi, 1969.; Klajn, 1927

Filozofija celoživotnog razvoja Erika Eriksona

Centralni pojam je identitet, koji se razvija čitavog života kroz osam faza: poverenje, autonomija, inicijativa, marljivost, identitet, intimnost, plodnost i integritet.

Danijel Štern – Teorija narativnog Selfa

Razvoj - relacioni pristup. Teorija razvoja selfa kroz interpersonalne i relacione stilove.

4 krucijalna momenta:

- Pojavni Self - (prvih 8 nedelja života) - “sve se menja”
- Sržni Self - 2-7 mesec - nastajanje organizacije, razlikovanje “ja” od “ne ja” (igra peek-a-bo)
- Subjektivni Self - 7-9 mesec - razvoj neverbalne komunikacije, tako da Self uključuje i unutrašnja iskustva, ne samo spoljašnja ponašanja
- Verbalni Self - tokom druge godine - zajedničko davanje značenja novim iskustvima

Teorijski doprinos Geštalt terapeuta u radu sa problemima deteta

Razvoj od Mi do Ja-TI - Đovani Salonia

Doprinos baziran na ciklusu kontakta:

I faza - Primarna konfluencija (0-6 meseci): sve je neizdiferencirano - Mi

II faza - Faza introjeksijske i orijentacijske (6.-9. meseca): javlja se razlika između telesnog selfa i okoline i formira se figura

III faza - Faza projekcije (9.-15. meseca): dete prepoznaje tenzije unutar Selfa, ali ih projektuje na Ti

IV faza - Faza retrofleksije (15.-18. meseca) - dete prepoznaje sebe kao onoga ko ima potrebu i ko potrebu ima da zadovolji

V faza - Faza finalnog kontakta ili zdrava konfluencija (18.-24. meseca) - organizam se na granici kontakta svesno prepušta osećaju Mi, znajući da posle toga može ponovo da nađe jasno omeđeno Ja

VI faza - Faza postkontakta (24.-36. meseca) - svesnost o tome šta je neko postao, zove 'funkcijom ličnosti Selfa' (Salonia, 1992)

Teorijski doprinos Geštalt terapeuta u radu sa problemima deteta

Razvojna teorija - Polyphonic development of domain - Margareta Spanjolo Lob

- Teorija zasnovana na fenomenologiji i estetskom pristupu
- Uloga terapeuta je da posmatra kvalitet kontakta, odnosno kako dete kontaktira i kako se kvalitet kontakta razvija kroz vreme, u sada i ovde, a ne kroz faze ili stupnjeve.
- Dimenzije ove teorije, posmatrane su kao mogućnosti odnosno kapacitete osobe za modifikaciju kontakta, u smislu da svi mi introjektujemo, projektujemo, deflektujemo itd. na manje ili više anksiozan način.
- *Plesni koraci* - iskustvo između majke i bebe. Fizičke i psihičke potrebe stvaraju komplikovanu polifoniju procesa različitih slika, emocija i pokreta. Mogu da stvore melodiju ili kakofoniju u kontaktu, a kada su različite melodije usklađene i sinhronizovane tada postižemo puno prisustvo.
- Beba na najranijem uzrastu ima potrebu da bude prepoznata kroz nameru za kontaktom i to čini osnovu za dalji razvoj, jer ukoliko obuhvatanje nije bilo sigurno i nije postojalo dovoljno podrške, dete će na granici kontakta biti osetljivo i senzitivno, posebno u nesigurnim okolnostima škole, okruženja, a onda i u širem društvenom kontekstu.

Teorijski doprinos Geštalt terapeuta u radu sa problemima deteta

Ruela Frank i Frans la Bar - Šest bazičnih pokreta

“Pokret je ekskluzivni jezik prve godine života, a ostaje i centralni kanal komunikacije tokom celog života!”

Autorke su dale fenomenološku perspektivu kreativne adaptacije tako što su razložile pokret do najbazičnijih elemenata i pokreta. Istražujući načine manifestovanja iskustva pre nego što je ono zapravo oživljeno u svesti, dale su objašnjenje i značaj bazičnih pokreta koji se pojavljuju tokom prve godine života i njihovu ključnu ulogu u iskustvima pokreta tokom života, kao i njihovu razvojnu perspektivu.

Neverbalni repertor mikropokreta kojim bebe doživljavaju same sebe:

- *Prepuštanje vs. Guranje*
- *Posezanje vs. Hvatanje*
- *Povlačenje vs. Otpuštanje*

Svaki pokret u kombinaciji ili interakciji sa bilo kojim drugim nudi suštinsku podršku u pronalaženju i kreiranju promenljivih definicija selfa.

Self i uslovi za njegov razvoj

„Kao generalno razvojno pravilo važi to da konflikte koje je osoba u detinjstvu imala sa roditeljima kasnije ima sa samom sobom.“ (McConville, 1995)

Podrška - svi uslovi u polju koji potkrepljuju i favorizuju određene ishode, dok inhibiraju druge, u određenom trenutku u datom polju.

Stvara se ili **ground ili kreativna adaptacija**.

Rani uslovi u kojima se stvara self su “**integralni deo Selfa**”.

Self kao relacioni fenomen polja.

Detinjstvo

“Gutanje nesažvakanog sadržaja” - **Introjekcija**
(npr. verbalni, kulturni introjekti ili introjektovani način života)

Spliting ili projekcija - odbačeni delovi selfa se pripisuju okolini ili

Retrofleksija - odbačeni delovi selfa se povezuju među sobom.

- osoba radi sebi ono što želi da radi okolini

- osoba radi sebi ono što bi želela da okolina radi njoj (narcistička retrofleksija)

Šta se dešava kada nema drugog sa kojim treba da kontaktiramo?

Porodica kao osnovno polje formiranja selfa deteta

Porodica kao poligon za trening na kom deca uče kako da organizuju svoje privatno iskustvo i kako da ga prilagođavaju, manipulišu njim i koriste ga u intereakciji sa drugima (McConville, 1995).

Ponašanje i ličnost deteta stoji kao figura prema pozadini u odnosu na porodično polje.

Stilovi porodičnog ostvarivanja kontakta = nesvesni duh deteta

- konfluentna vs diferencirajuća
- introjeksija vs diskusija i dijalog
- retrofleksija vs ekspresija
- defleksija vs jasnoća i jasna usmerenost

Geštalt pristup rada sa problemima koji se manifestuju kod deteta

Najčešći razlozi/problemi sa kojima se dete i okolina susreće i traži psihološku pomoć su: strahovi, hiperaktivnost, agresija, povučенost, tikovi, mucanje, enureza, enkompreza, slabo postignuće i/ili nagli pad postignuća u školi, igranje video igrice, nesuglasice, gubici, hipersenzitivnost, stid, ljubomora, nisko samopouzdanje i drugi.

- Deca su dovedena kod terapeuta (tanka linija između zdravlja i patologije).
- Kada počinje dijagnostika?
- Procena specifičnosti, snaga i slabosti porodičnog polja.
- Podrška roditeljima - edukativna uloga terapeuta.
- Lojalnost sistemu kod dece (zbunjenost, ali i sloboda).
- Rad sa roditeljima, a na simptomu koji se ispoljava kod deteta.

An open book is shown from a top-down perspective, lying flat on a light-colored surface. The pages are slightly curved, and the book is centered in the frame. A semi-transparent yellow rectangular box is overlaid on the book, containing the text 'Hvala na pažnji' in a bold, sans-serif font. The background is a soft, out-of-focus grey.

Hvala na pažnji